

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

Transformational Leadership of School Administrators Affecting Effectiveness of District Non-Formal and Informal Education Centers in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2

ปิยะ ดาบชัย¹ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตอม² ดร.ปิญญ์ ทองเหลา³

Piya Dabchai¹ Dr. Surat Duangchatom² Dr. Pinyo Tonglao³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 247 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครูการศึกษานอกโรงเรียนตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 210 คน ในปีการศึกษา 2562 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .48-.83 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิภาพของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิภาพ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program

Sakon Nakhon Rajabhat University

³ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองแขงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

³Director Senior Professional Level Nongwangwittaya School the Office of Secondary Educational Service Area 23

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ปิยะ ดาบชัย, piyadabchai@gmail.co

รับเมื่อ 19 มีนาคม 2563 แก้ไข 5 พฤษภาคม 2563 ตอรับ 9 พฤษภาคม 2563

4. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยภาพรวม กับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง ($R_{xy}=.764$)

6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำนวน 8 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความสามารถในการจูงใจ เพื่อสร้างทีมงาน ด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

7. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เสนอไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการจูงใจเพื่อสร้างทีมงาน ด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate transformational leadership of school administrators affecting the effectiveness of District Non-Formal and Informal Education Centers (DNIEC) in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2. The sample, obtained through multi-stage random sampling, comprised 247 participants, including 37 school administrators, civil service teachers, volunteers of Non-Formal Education, teachers from Subdistrict Non-Formal and Informal Education, teachers from community learning centers in the academic year 2019. The research instrument for data collection was a set of 5-rating scale questionnaires with the item predictive power from .48 to .83 and the reliability of .98. Statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation, One-Way ANOVA, and Scheffé's method.

The findings were as follows:

1. The transformational leadership affecting the effectiveness of DNIEC in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2, as a whole was at the highest level.
2. The effectiveness of DNIEC in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2, as a whole was at the highest level.
3. The transformational leadership of school administrators as perceived by participants classified by positions was not different, whereas in terms of school sizes as a whole and each aspect differed significantly at the .01 and .05 level.

4. The effectiveness of DNIEC in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2, as a whole as perceived by participants with different positions was not different. In terms of school sizes and the Office of Non-Formal and Informal Education in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2, there were significant differences at the .01 level.

5. The transformational leadership of school administrators of DNIEC and a whole and the effectiveness of DNIEC in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2 as a whole had a positive relationship with the correlation coefficient of .764 ($R_{xy}=.764$) at a statistically significant level of .01.

6. Three out of eight aspects of school administrators' transformational leadership could predict the effectiveness of DNIEC in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2 comprising influence ability to build teamwork, ability to participate in decision-making, and work commitment for success.

7. The guidelines for developing transformational leadership of school administrators affecting the effectiveness of DNIEC in the Upper Northeastern Provincial Cluster 2 proposed three aspects: influence ability to build teamwork, ability to participate in decision-making, and work commitment for success.

Keywords: Transformational Leadership, Effectiveness

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมล้วนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้คุณลักษณะเยาวชนเปลี่ยนไป ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 มีเป้าหมายให้ประเทศไทยก้าวออกจากกับดักรายได้ปานกลางและก้าวไปสู่ประเทศรายได้สูงโดยใช้นวัตกรรมทางเศรษฐกิจสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง เพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทยศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ เพื่อเตรียมกำลังคนให้พร้อมในการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่เวทีเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต้องมีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำในสถานศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมรับกับเปลี่ยนแปลงบริหารงานแบบประชานิยม รับความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาที่บุคลากรในองค์กร พัฒนาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึง การบรรลุผลในวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก (สุกัญญา รอดระกำ, 2561, หน้า 579)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ต้องสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในสังกัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคมเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีอันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยี และการปรับเปลี่ยน โครงสร้างเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวคิดมาทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในสังกัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เพื่อให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ได้นำแนวคิดและวิธีการไปบูรณาการ ในการบริหารงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในสังกัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการศึกษา เป็นที่ยอมรับและเป็นที่สนใจของประชาชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ผู้ที่พลาดโอกาส และผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ตลอดจนส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 กลายเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

คำถามวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของ สถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 หรือไม่ อย่างไร
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีหลักการ วิธีการ และแนวทางในการพัฒนาอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัด

4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กคน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

<p>สถานภาพตำแหน่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 2. ข้าราชการครู 3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน 4. ครู กคน.ตำบล 5. ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน <p>ขนาดของสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาขนาดเล็ก 2. สถานศึกษาขนาดกลาง 3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ <p>ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จังหวัดสกลนคร 2. จังหวัดนครพนม 3. จังหวัดมุกดาหาร

ตัวแปรตาม

<p>ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 2. สามารถระบุความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงและกำหนดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน สร้างความตระหนักเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงขององค์กร 3. ความสามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างให้เหมาะสมกับความเป็นผู้นำ 4. ความเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงองค์กรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ 5. มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ 6. ความสามารถในการจูงใจเพื่อสร้างทีมงาน 7. ความสามารถในการการกระตุ้นทางปัญญาของบุคลากรในองค์กร 8. ความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม
<p>ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. งานอำนวยการ 2. งานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 3. งานภาคีเครือข่ายและกิจการพิเศษ

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ข้อมูล ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2562 จำนวน 37 สถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 658 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 37 คน และข้าราชการครู ครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 621 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครูผู้สอน จำนวน 205 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 247 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการวิจัยจากผู้บริหารโดยตรง และจากข้าราชการครู ครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดที่สังกัด มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ เรนซิสไลเคอร์ท (RensisLikert Method) มีความหมายและค่าน้ำหนัก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ เรนซิสไลเคอร์ท (RensisLikert Method)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร เพื่อตอบขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Crobach's Alpha coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คุรุอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .04 และ .05
4. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คุรุอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน ตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยภาพรวม กับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง ($R_{xy}=.764$)
6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 จำนวน 8 ด้าน พบว่า 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความสามารถในการจูงใจ เพื่อสร้างทีมงาน ด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ
7. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เสนอไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการจูงใจเพื่อสร้างทีมงาน ด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านความสามารถในการการกระตุ้นทางปัญญาของบุคลากรในองค์กร และด้านความสามารถในการจูงใจเพื่อสร้างทีมงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสภาวะการปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร รวมถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเป็นไปอย่างรวดเร็วผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นโอกาส สิ่งที่ทำทลายความสามารถ คือ ความสามารถนำพาองค์กรหรือหน่วยงาน สถานศึกษาของตนเองให้อยู่ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ Hoy and Miskel (2011, p. 414) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่า เป็นผู้มีคุณลักษณะดังนี้ 1) สามารถกำหนดชี้แจงในเรื่องความต้องจําเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจน 2) สร้างวิสัยทัศน์ใหม่ และรวบรวมความผูกพันต่อวิสัยทัศน์นั้น 3) ดลใจให้ผู้ตามมุ่งถึงผลประโยชน์ขององค์กรมากกว่าส่วนตน 4) เปลี่ยนแปลงองค์กรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ 5) เป็นที่ปรึกษาหรือเป็นที่เลี้ยงให้กับผู้ตาม

2. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านงานภาคีเครือข่ายและกิจการพิเศษ และมาก 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านงานอำนวยการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 อาจสร้างความตระหนักให้บุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับทิศทาง แผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ ที่มุ่งหวังเพื่อพัฒนาสู่สังคมอุดมปัญญาด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่องให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง ชุมชนมีการจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หน่วยงานและสถานศึกษานำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการบริการการเรียนรู้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เบนนิส (Bennis, 1971, cited in Dessler, 1986, pp. 68 – 69) ได้เสนอไว้ว่า ประสิทธิภาพขององค์กรหรือของโรงเรียนเป็นความสามารถในการวิวัฒนาการโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และความสามารถในการประสานงานเพื่อความสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์กรให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประสานงานเชื่อมโยงบุคลากรทุกฝ่าย ให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ เป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รวมไปถึงการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา

ได้พัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรได้ ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ได้ ดึงนิยามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass and Avolio (1999, p. 2) ให้ความหมายภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าเป็น การกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ตามเพื่อให้องค์กรของเขาในแง่มุมใหม่ ๆ เพื่อทำให้เกิดการตระหนักรู้ ในภารกิจ และวิสัยทัศน์ขององค์กร ชักนำให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ตามมองให้ไกลความสนใจของพวกเขาเอง ไปสู่สิ่งที่จะทำ ให้กลุ่มหรือองค์กรได้ประโยชน์

3.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษา ตามอัยยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษาเป็นรายคู่ โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มากกว่าขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ เป็นสถานศึกษาที่ได้รับ งบประมาณ บุคลากรในการบริหารงานและดำเนินงานทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้องค์ความรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ สถานศึกษาสามารถที่จะดำเนินงานไปได้โดยมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนและผู้ รับบริการ ส่วนสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ในการพัฒนาทำให้ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นไปค่อนข้างน้อย และส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถ นำมาใช้ในการพัฒนาด้านการจัดการศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เทียบเท่าสถานศึกษา ขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา ทรรศน์ (2556, มหาคัตยอ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนแตกต่างกันในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนครเขต 2 ไม่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัยยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน ตามสถานภาพตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษาและ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัยยาศัยจังหวัด ของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษา ตามอัยยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 พบว่า ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน ตามสถานภาพ ตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของ ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัยยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เป็นผู้ที่มี บทบาทสำคัญในการพัฒนา ขับเคลื่อน การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกกระบวน และการศึกษาตามอัยยาศัยอำเภอในสังกัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและผู้รับบริการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและผู้รับบริการดังที่ Georgopoulos and Tanenbaum (1957, pp. 22 (5), 534 - 540) ได้ให้ทัศนะว่าประสิทธิผลขององค์กร (organizational effectiveness) หมายถึง ความมากน้อย (extent) ของการที่องค์กรในฐานะเป็นระบบทางสังคมสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ ได้โดย ทรัพยากรและหนทางที่มีอยู่โดยไม่ทำให้ทรัพยากรและหนทางเสียหายและไม่สร้างความตึงเครียดที่ไม่สมควร แก่สมาชิก ซึ่งมาตรการที่ใช้ในการวัดประสิทธิผลขององค์กรตั้งอยู่บนวิธีการและเป้าหมาย (means and ends) โดยเกณฑ์ บ่งชี้ในการวัด ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการผลิตขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กรในรูปของความสำเร็จ ในการปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรและความสำเร็จขององค์กร และสอดคล้องกับแนวความคิดของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2557, หน้า 33) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจ คล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนมีกระบวนการ ปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยภาพรวม กับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง ($R_{xy}=.764$) หมายความว่า ผู้บริหารข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีความรู้ประสบการณ์ มีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน ของการทำงานและมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ มีความสัมพันธ์กันทางบวก เพราะว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ด้านความสามารถในการตั้งใจเพื่อสร้างทีมงาน และด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการทำงาน และด้านอื่น ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อองค์กร ชุมชน ผู้เรียน ผู้รับบริการ ของศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุรภัทร ประทุม (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารายละเอียด ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม จำนวน 8 ด้าน พบว่า 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความสามารถในการตั้งใจเพื่อสร้างทีมงาน ด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านความสามารถในการตั้งใจ เพื่อสร้างทีมงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .316 รองลงมา ด้านความสามารถในการดำเนินการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .298 และด้านมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .172 ตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ด้านงานการศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัย ร้อยละ 51.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $\pm .564$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

2 มีจำนวน 3 ด้าน ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาให้อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุดเพื่อส่งผลให้ประสิทธิผลของของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เช่น การวิจัยและพัฒนา การพัฒนานวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์

2.2 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ของสังกัดกลุ่มจังหวัดใกล้เคียงเพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบ เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ผู้บริหารการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดควรมีการสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานให้มากยิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

จตุรภัทร ปทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตรา ทรัพย์ไฉม. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล การบริหารงานของโรงเรียน*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น จำกัด.

สุกัญญา รอดระกำ. (2561). *บทบาทผู้บริหารยุคไทยแลนด์ 40: การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ "GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018"*.

Bass, B. M. (1999). *Transformational leadership: Industrial Military and Educational Impact*. New Jemy: Lawrence Erlbaum associates. Saowanee.

Georgopoulos, B.S., & Tannenbaum, A.S. (1957, October). "The Study of Organizational Effectiveness," *American Sociological Review*. (22): 534 – 540.

Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). *Educational Administration: Theories Research and Practice*. 6 th ed. New York: McGraw-Hill.